

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501818 Estudis de Francès i Català	OT	3	0
2501818 Estudis de Francès i Català	OT	4	0
2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques	OT	3	0
2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques	OT	4	0
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OT	3	0
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OT	4	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	3	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	4	0
2502533 Estudis Francesos	OT	3	0
2502533 Estudis Francesos	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Antoni Rossell Mayo

Correu electrònic: Antoni.Rossell@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No s'escau

Objectius

Estem davant de la primera expressió en llengua no llatina de l'Edat Mitjana. Existeix una gran controvèrsia sobre els orígens de la lírica romànica, i en aquest curs abordarem la naturalesa lírica (text i música) d'aquest repertori i la seva tradició llatina. Al mateix temps no es pot negligir l'origen litúrgic de gran part del repertori líric de la lírica romànica, i durant tot el curs farem referència a aquests repertoris i la seva intencionalitat intertextual. La lírica trobadoresca crea un nou llenguatge d'expressió poètica, però també ètica. La qual cosa li dona una dimensió social que la converteix en un llenguatge internacional que és mostra d'una ètica de classe aristocràtica, però també, i sobretot, cultural. Entrem en un univers plurilingües, amb textos en occità medieval, francès antic, galaico-portuguès en principi, però sense descartar altres llengües medievals com el llatí, el català, l'italià, ...

L'alumne comptarà durant tot el curs amb traduccions al català o a l'espanyol. I sovint recorrerem als manuscrits originals. Farem especial esment a la música i a la representació o "performance" i a la transmissió oral.

Competències

Estudis de Francès i Català

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Francès i de Clàssiques

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Francès i Espanyol

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Francès

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.

- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis Francesos

- Analitzar des d'una perspectiva contrastiva i pluricultural les diferents literatures romàniques medievals.
- Demostrar que coneix les primeres literatures europees en llengües romàniques medievals.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar conceptualment una obra de la matèria en qüestió.
2. Analitzar documents literaris medievals orals i escrits.
3. Analitzar les literatures romàniques en el seu context social, religiós i polític.
4. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats.
5. Descriure els primers monuments lingüístics i literaris medievals.
6. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent.
7. Expressar-se en la llengua estudiada, oralment i per escrit, utilitzant el vocabulari i la gramàtica de manera adequada.
8. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats.
9. Identificar i analitzar textos originaris de la tradició literària europea.
10. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema.
11. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
12. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
13. Mantenir una conversa adequada al nivell de l'interlocutor.
14. Participar en els debats orals realitzats a l'aula de manera crítica i utilitzant el vocabulari de la disciplina.
15. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
16. Ser capaç de definir els gèneres literaris medievals.
17. Ser capaç de realitzar una anàlisi comparativa i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.

Continguts

1. La lírica romànica pretrobadoresca: Orígens i tradició. Les kharges i Samuel Stern. Kharges àrabs i kharges hebrees. Relació de context de la kharga en el si de la muwaššaha . La kharga i la cançó tradicional en boca de la dona. Autoria i tradició posterior. Feminitat poètica. Noves interpretacions: Federico Corriente et alii.
2. La lírica trobadoresca occitana: Àmbit geogràfic. Condicions socials i històriques. Els orígens i les diferents teories. L'aprenentatge literari i la formació musical: La formació litúrgica. La tradició retòrica i escolar. Les arts poètiques medievals. La llengua occitana: La denominació vuitcentista "provençal", un arcaisme ideològic.
3. Epistemologia crítica: Els elements formals i de contingut que predeterminen la tipologia poètica. Intertextualitat a partir de les teories de Jörn Gruber. Jaufre Rudel i la tasca de la creació poètica. La transposició literària de la terminologia del feudalisme: problemes de llenguatge i d'interpretació. Interpretacions sociològiques.
4. Documents biogràfics i contextualitzadors de l'activitat trobadoresca: Les Vidas i Razos. Entre l'imaginari i la crònica biogràfica.
5. La tradició manuscrita. Principals centres de conservació de manuscrits. Manuscrits més importants. Manuscrits musicals. Manuscrits de lírica trobadoresca conservats a la Biblioteca de Catalunya. Teories sobre la confecció i composició dels manuscrits. La compilació de l'obra trobadoresca. Criteris d'ordenació i tria d'autors en els diferents manuscrits.
6. Oralitat i difusió oral: Trobadors i joglars. La música trobadoresca. Versificació, mètrica i música. Estructures lèxiques i sintàctiques i la tradició oral: Imitació i composició. Estratègies mnemotècniques i objectius ideològics. Intertextualitat i intermelodicitat
7. Gèneres poètics i transgressió genèrica: L'alba, la canso d'amor. La lírica al servei de les idees polítiques i per la transmissió de les ideologies: el sirventès. El planh i la tradició llatina: Interferències genèriques amb la canso de croada. Un fals element popular: La pastorel·la.
8. L'amor cortès (la fin'amors): Una poètica per a una societat. Teories i debats en la mateixa lírica trobadoresca. L'aspecte econòmic i social de la lírica trobadoresca. Les insercions líriques en els romans.
9. La lírica femenina medieval. Les trobairitz. La tradició llatina medieval. Feminitat genèrica i feminitat poètica. Les chansons de toile. Les cantigas d'amigo.
10. La lírica religiosa. La lírica mariana: Els Miracles de Notre Dame de Gautier de Coinci i les Cantigas de Santa Maria d' Alfonso X. Tradició manuscrita y tradició musical. Temes i miracles. La utilització política del gènere marià.
11. La tradició de la lírica occitana en francès antic: Els trouvères. Especificitat i diferència. Chrétien de Troyes i Ricard Cor de Lleó. El grup d'Arràs. La renovació mètrica i la connexió amb la resta de repertoris europeus. Influència i evol·lució. La mètrica i la música.
- .
12. Lírica i transgressió. Les Cantigas d'escarnho e mal dizer. Escatologia, pornografia i món medieval. El món militar i els diferents estaments socials. Relacions intersistèmiques amb la resta de repertoris i gèneres medievals.
13. Tradició autòctona literària i musical: Martin Codax i Donm Dinis. Literatura, manuscrits i música. De l'edició a la interpretació contemporànea. Els pergamins Sharrer i Vindel. La cantiga d'amor.
14. Tradició lírica italiana. La fragmentació política de la Península Itàlica. Diversitat d'influències i tradicions. La imitació com a sistema literari. la Scuola poetica Siciliana. La Magna Curia Siciliana. La cort de Frederic II. La tradició manuscrita. Lírica i música: Els primers testimonis, la Carta Ravennate y el Frammento Piacentino; les Laudas. El Dolce Stil Nuovo toscà i la influència de la Magna Curia Siciliana.

Metodologia

En termes generals, es dirigirà l'aprenentatge mitjançant el següent conjunt de tècniques i accions:

- Classe magistral amb un suport TIC i discussió col·lectiva.
- Pràctica d'expressió escrita i oral.
- Realització d'exercicis individuals i en grup, tant escrits com orals.
- Realització d'activitats autònomes: lectures de fonts primàries i crítiques, redacció i recerca bibliogràfica.
- Sessions pràctiques de correcció i seguiment dels exercicis.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Activitat participativa a la classe i coordinada amb d'altres companys.	0	0	
Tipus: Supervisades			
Dos (mínim) comentaris de textos lírics.	0	0	
Tipus: Autònomes			
Treball final	0	0	

Avaluació

Les competències d'aquesta assignatura seran avaluades a través d'examen, treballs individuals i en grup, comentaris de text i presentacions a classe.

-Mòdul de lliurament de treballs: en aquest mòdul s'avaluaran un o més treballs amb un pes global aproximat d'entre el 30% i el 50%.

-Mòdul de presentacions de textos a l'aula, amb un pes global aproximat d'entre el 20% i el 40%.

-Mòdul de prova escrita, amb un pes global aproximat d'entre el 30% i el 50 %.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitat continuada durant tot el curs	Avaluació continuada	25	1	1, 4, 7, 8, 12, 13, 14
Activitat continuada durant tot el curs	Avaluació continuada	20	0,8	6, 10
Activitat participativa a la classe i coordinada amb d'altres companys.	Avaluació amb orientació instrumental i bibliogràfica	20	0,8	1, 2, 10, 16, 17
Anàlisi d'un text líric aplicant el coneixement del conetx històric i sociocultural.	Aproximació bibliogràfica autònoma a la matèria.	20	0,8	1, 2, 10, 16, 17
Dos (mínim) comentaris de textos lírics.	Avaluació amb orientació	20	0,8	1, 2, 10, 16, 17

Gèneres literaris i realitat pluricultural	Avaluació comprensió i assimilació de continguts	25	1	2, 3, 5, 9, 16, 17
Treball escrit	Avaluació de continguts i de recerca	20	0,8	10, 11, 15

Bibliografia

Antonelli, R. (1974). La poesia del Duecento e Dante. Florencia: la Nuova Italia.

Brea, M. (coord.) (1995). Lírica profana galego-portuguesa. Corpus completo das cantigas medievais. Santiago de Compostela: Centro de Investigacións Lingüísticas e Literarias Ramón Piñeiro / Xunta de Galicia.

Cerdà, J. (coord.) (2012). Literatura europea del orígens. Barcelona: EdiUOC.

Di Girolamo, C. (1994). Els trobadors. València, Institució d'Alfons el Magnànim.

Dronke, P. (1978). La lírica en la Edad Media. Barcelona: Seix-Barral [hi ha reimpressió de l'ed. anglesa amb una actualització de la bibliografia a Cambridge: Brewer, 1996].

Frappier, J. (1954). La poésie lyrique en France aux XIIe et XIIIe siècles. París: Les cours de la Sorbonne.

Frenk, M. (1979). "La lírica pretrovadoresca". A: Grundriss der Romanischen Literaturen des Mittelalters (vol. II, t.1, fasc. 2). Heidelberg.

Galmés de la Fuente, A. (1996). El amor cortés en la lírica árabe y en la lírica provenzal. Madrid, Cátedra.

Martínez Pérez, A. (2007). Los adioses de Arrás. Valladolid: Universidad de Valladolid.

Meneghetti, M. L. (1984/1992). Il pubblico dei trovatori. La ricezione della poesia cortese fino al XIV secolo. Torí.

Oliveira, A.R. de (2001). Aventures i desventures del joglar gallegoportuguès. Barcelona: Columna.

Paterson, L. (1997). El mundo de los trovadores: la sociedad occitana medieval entre 1100 y 1300. Barcelona: Península.

Riquer, M. de (1975). Los trovadores. Historia literaria y textos. 3 vols. Barcelona. Reedició en 1 vol. 2011.

Riquer, M. de (1995). Vidas y retratos de trovadores. Textos y miniaturas del siglo XII. Barcelona. Círculo de Lectores.

Tavani, G. (1991). A poesia lírica galego-portuguesa. Vigo: Galaxia.

Zumthor, P. (1963). Langue et techniques poétiques à l'époque romane (XI-XIIIe). París: Klincksieck.